

УДК 027.021.ЛННБУ:[012:821.162.1-3-992.09Pay]](045)
DOI: 10.36273/2076-9555.2021.2(295).35-39

Галина Мельник-Хоха,
молодший науковий співробітник відділу бібліотекознавства
Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника,
e-mail: galja-m@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7357-2163>

Оксана Береза,
завідувач сектору формування і каталогізації іншомовних видань XIX — середини XX ст.
відділу європейської книги XIX—XX ст.
Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника,
e-mail: ksenia_bereza@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2302-1173>,

Видання Луції Барбари Раутенстраухової у фонді ЛННБ України ім. В. Стефаника як зразки сентиментальної літератури XIX століття

Проаналізовано та схарактеризовано прижиттєві видання Луції Раутенстраухової у фонді Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника (ЛННБ України ім. В. Стефаника).

Мет одологія дослідження художньої прози авторки охоплює загальний аналіз друкованих творів, опрацювання типології, опис провенієнційних знаків на примірниках, характеристичні власницькі написи на досліджуваних виданнях.

Під час роботи над статтею проведено науково-бібліографічний пошук зразків літературної спадщини Луції Раутенстраухової; проаналізовано її прозові твори; досліджено та описано походження її власницькі написи, що вказують на історію побутування та збереження книг. Підсумовано, що досліджені прижиттєві видання є типовими зразками західноєвропейської сентиментальної літератури XIX ст.

Здійснено спробу аналізу концепції особистості жінки та жінки-літературки XIX ст., а також тематичних аспектів жіночої прози та засобів репрезентативності жіночого суб'єктивізму, всупереч маргіналізації тогочасної літературної творчості жінки. На прикладі окремих художніх творів розглянуто специфіку ідентифікації оповідачки, яка використовує розповідь від першої особи. Проза Луції Раутенстраухової є цілковитим сентиментальною й авторською. Всі події у творах авторки висвітлює крізь призму особистого сприйняття, передає суб'єктивний, жіночий світ огляд через опис романтичних подорожів їй, що у XIX ст. став одним із провідних у західноєвропейській літературі. Феномен прози Луції Раутенстраухової полягає у привнесенні у твори жіночого досвіду, художньому сприйнятті і ролі жінки та у вердикті новітньої літературної концепції в тогочасному суспільстві.

Ключові слова: фонд; прижиттєві видання; жіноча мандрівка; подорож; емансипація; щоденник; сентиментальна література; Луція Раутенстраухова

Постановка проблеми. Дослідження персоналії польської романістки Л. Раутенстраухової на тлі культурного та літературного життя початку XIX ст., всупереч маргіналізації тогочасного письменництва, допомагає розкрити концепцію особистості жінки загалом та жінки-літературки XIX ст. зокрема, а також тематичні аспекти жіночої прози та засоби репрезентативності жіночого суб'єктивізму.

Для розгляду порушеної проблематики проведено науково-бібліографічний пошук прижиттєвих примірників творів Л. Раутенстраухової як зразків сентиментальної літератури XIX ст. у фонді Львівської національної наукової бібліотеки України імені Василя Стефаника.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Дослідженню персоналії польської літературки XIX ст. Луції Раутенстраухової присвячено низку праць закордонних авторів [3—6; 13], проте вони не розкривають повноту особистості та концепції жінки-літературки XIX ст.

Аналіз творчості Л. Раутенстраухової подано крізь призму розгляду жанру подорожів в літературі XIX ст. і уособленого в ньому суб'єктивного жіночого світосприйняття.

Мета статті — проаналізувати та схарактеризувати прижиттєві видання літературки Л. Раутенст-

раухової, що зберігаються у фонді ЛННБ України ім. В. Стефаника, дослідити типологію примірників, розглянути провенієнції та власницькі написи, що свідчать про історію їх побутування та зберігання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Луція Барбара Раутенстраухова (1798—1886) — літературка, авторка романів і спогадів про подорожі Європою, народилася в сім'ї Кароліни Анни Боржимовської та Ромуальда Тадеуша Гедройця, литовського й білоруського князя, військового та політичного діяча Великого князівства Литовського, депутата сейму, генерала литовських військ в армії Наполеона та армії Речі Посполитої, одного зі сподвижників Тадеуша Костюшка. У сім'ї було шестеро дітей, найближчими до Луції були сестра Кунегунда Франциска Ружи, фрейліна французької імператриці Жозефіни де Богарне, та брат Юзеф Стефан Францішек Ксаверій Гедройць, полковник французької армії, учасник битви при Ватерлоо.

Дитинство Луція провела в родинному маєтку Бобчин (поблизу Каунаса), звідки часто приїздила до Вільнюса. Дівчинка здобула домашню освіту, її гувернанткою була дружина камердинера Людовіка XVIII. З раннього дитинства Луцію виховували в найкращих польських традиціях. Батько піклувався про збережен-

ня національно-патріотичного духу в родині та, зокрема, у вихованні дітей, тому відправив доньку навчатися до Варшавського університету, на літературні студії. Луція стала однією з перших жінок — слухачок професора Людвіка Осінського. У родинному маєтку щосуботи відбувалися літературні вечори.

У 1812 р., під час перебування у Вільносі, Луцію було представлено Наполеонові. Того самого року батько відправив її з матір'ю та сестрою до Варшави, а після розгрому Великої Армії — до Парижа. Кунегунда, сестра Луції, стала почесною дамою при дворі імператриці Жозефіни де Богарне.

Захоплення польської еліти Францією розпочалося ще у XVIII ст., позаяк тодішня шляхта сприймала її як потенційну союзницю й визволительку Речі Посполитої з-під впливів тогочасної Росії, Австрії та Пруссії. В той період відбувалося зміцнення польсько-французьких відносин, про що свідчив шлюб Марії Лещинської, доньки польського правителя Станіслава I Лещинського, уродженця Львова, та молодого французького монарха Людовіка XV, що сприяло зростанню зацікавлення у Версалі ситуацією в Польщі. Польсько-французькі відносини розквітли за часів Великої Революції та Наполеона Бонапарта. В період його правління польські політичні питання було винесено на міжнародну арену, що зміцнило зв'язок польських і французьких політичних еліт, зокрема Наполеон високо цінував князя Ромуальда Гедройця.

У 1814 р., коли столиці Франції загрозували союзні війська з російських, австрійських, пруських і німецьких корпусів, а Наполеон зрікся трону, Луція разом із сім'єю та двором Жозефіни переїхала до Навари (поблизу Евре), а згодом повернулася до Парижа, зайнятого ворогом.

У період Наполеонівських воєн юна Луція познайомилася з Тадеушем Костюшком і великим князем Костянтиним Павловичем. Батька Луції, Ромуальда Гедройця, згадано в поемі Адама Міцкевича "Пан Тадеуш" як одного зі сподвижників керівника польського повстання. Наприкінці 1814 р. Луція з родиною повернулася до Варшави.

У той період Л. Раутенстрахова розпочала "літературне життя вільної жінки", а також проводила інспектування жіночої школи. Юна письменниця дебютувала з першими творами, приховуючи ім'я під криптонімом Ł.***, — сентиментальним романом "Emmelina i Arnolf" (1821), повним несподіваних й екзальтованих пристрастей, та повістями "Ragana, czyli płochość" (1830) та "Przeznaczenie" (1831), написаними під впливом тогочасного західноєвропейського роману. А у праці "Myśl o wychowaniu kobiet" авторка намагалася зруйнувати усталені міфи про непотрібність і шкідливість освіти для дівчат.

У 1822 р. Луція побралася з Йозефом Раутенстраухом (Jozef Rautenstrauch)¹ (1773—1842), бригадним генералом армії Великого герцогства Варшавського, генералом-лейтенантом армії Царства Поль-

ського, генералом-лейтенантом російської служби. Проте шлюб виявився нещасливим, і вже 1827 р. подружжя розійшлося. Причин для цього було кілька, поміж яких і соціально-політичні.

У 1832 році Луція переїхала в Париж, де проживала її мати та сестра Кунегунда. Жінка опинилася в центрі інтелектуальної та аристократичної еліти Великої еміграції та вела життя світської пані. Часто була в салонах князів Чарторийських, а також вступила до "Благодійного товариства польських пані". В той період літераторка познайомилася з видатним польським письменником Адамом Міцкевичем, а також з Ігнатієм Домейком, знаним польським геологом, довголітнім ректором Чилійського університету, одним із найвідоміших вихованців Віленського університету. До слова, Ігнатій Домейко став прототипом одного з героїв поеми "Пан Тадеуш" і допомагав авторові переписувати епічний твір. У літературному аристократичному салоні французької герцогині д'Абрантес Луція познайомилася з Віктором Гюго та Оноре де Бальзаком.

Яскраві враження про перебування в Парижі літераторка описала у великому творі "Wspomnienia moje o Francji" (1839), прагнучи передати барвисту картину життя тогочасного Парижа крізь призму власного художнього та літературного бачення. Тверезо й скептично оцінювала Луція побут Франції часів Луї-Філіпа. Хоча й була глибоко зачарованою цією країною, проте намагалася об'єктивно викладати власні спостереження. У черговій книзі "Міста, гори і долини" (1844) письменниця запропонувала читачам цікавий і певним чином белетризований опис мандрівок до П'єнін і Татр (у тому числі Морське око, Чорний став, Закопане), котрі здійснила 1839 р.

Твір "В Альпах і за межами Альп" (1847, 1850) присвячено подорожі Швейцарією та Італією. Старі Альпи письменниця розглядала лише з північчя, проте описувала їх так, ніби неодноразово підіймалася на гірські вершини, зокрема й на Монблан. Водночас, перебуваючи в італійському Неаполі (1845), неймовірно високо як для жінки-мандрівниці, спромоглася піднятися на Везувій.

Безсумнівно, подорожі мають вагоме значення для людського життя, гуманістичної рефлексії та літератури загалом. Водночас мало минути багато часу, перш ніж цю екзистенційно важливу практику визнали й жіночою. Лише від XIX ст. жінки розпочали подорожувати самостійно, змінивши сприйняття певних суспільних стереотипів. Поміж прихильниць таких мандрівок була й польська літераторка Луція Раутенстрахова.

Аналізуючи жіночу подорож XIX ст., насамперед розглядатимемо її як один із важливих чинників емансипації. Звісно, далеко не кожен вояж можна вважати її яскравим виявом, а лише ті незалежні мандрівки, котрі жінки здійснювали всупереч усталеним соціальним нормам і звичаям. Зауважимо, що у XIX столітті жінку, яка подорожує наодинці, зазвичай вважали недолугою істотою, що викликає лише жалість та безрозсудно грає з небезпекою. Вона марнославна,

¹ Раутенштраух (Rautenstrauch) — трапляється такий варіант правопису прізвища німецького походження сім'ї Й. Раутенстрауха.

позбавлена тактовності, скромності та чуйності, не може знайти себе в умовах технічного прогресу та має розраховувати лише на чоловічу допомогу.

Гортаючи сторінки щоденників Луції Раутенстраухової, маємо змогу довідатися, якими швидкими темпами змінювався та трансформувалася світ XIX ст. Слід усвідомити, що роки життя авторки охопили вагомий період культурного й технологічного розвитку, а отже й змін у суспільстві та світогляді. Твори літераторки яскраво свідчать про те, як багато можливостей існувало для подорожей, наскільки різними могли бути мотиви та причини для їх здійснення, а також спроби описати мандрівки.

У фондах Львівської національної наукової бібліотеки імені В. Стефаника налічується п'ять назв прижиттєвих видань Луції Раутенстраухової: "Emmelina i Arnolf" (1821), "Ragana, czyli płochość" (1830), "Wspomnienia moje o Francji" (1839), "Ostatnia podróż do Francji: ostatnie jej wrażenia" (1841), "Miasta, góry i doliny" (1844). На титульних аркушах видань ім'я авторки приховано під криптонімами *Ł. z ks. G. R.*, *Ł. z G. R.* та *L.****:

— *Emmelina i Arnolf / przez L.***. W Warszawie : w Drukarni Łatkiewicza, 1821. 211 s.* (На авантитулі та на звороті титульного аркуша — штамп "Instytut Ossolinskiego") [10];

— *Ragana czyli Płochość. T. 1 / przez L.***. [W Warszawie: Nakład i druk N. Glücksberga, 1830]. [2], 281 s.* (На титульному аркуші — штамп "Biblioteka Chrzanowskich, Moroczyn") [11];

— *Wspomnienia moje o Francji / przez Ł. z G. R. Kraków : Nakładem i drukiem St. Gieszkowskiego, 1839. 3, 399 s.* (На звороті титульного аркуша — штамп "Gwalbert Pawlikowski") [12].

— *Ostatnia podróż do Francji: ostatnie jej wrażenia / przez Ł. z ks. G. R. Wydanie J. N. Bobrowicza. Lipsk : U Briektropfa i Haerta, 1841. 396 s.* (На титульному аркуші — штамп "Bibliot. Ossolin.", на авантитулі — власницький автограф: "J. T. Chrystowski") [7];

— *Miasta, góry i doliny. T. 1—3 / przez Ł. z ks. G. R. Poznań : W Nowej Księgarni, (Poznań : czcionkami W. Deckera i Spółki), 1844. 182, 185, 209 s.* (На титульному аркуші — штамп "Własność Tow. Druk. "Ognisko" we Lwowie") [8];

— *Miasta, góry i doliny. T. 4—5 / przez Ł. z ks. G. R. Poznań : W Nowej Księgarni (Poznań : czcionkami W. Deckera i Spółki), 1844. 185, 209 s.* (На звороті титульного аркуша — штамп "Gwalbert Pawlikowski") [9].

Варто звернути увагу на літературну манеру творів "Ostatnia podróż do Francji: ostatnie jej wrażenia" (1841), "Wspomnienia moje o Francji" (1839), котру авторка вважала найзручнішою для викладу своїх думок, а також надати відповідь на запитання, з чого випливає цей вибір і які можливості та обмеження можуть бути пов'язані із пошуком формату щоденника. Поміж спільних рис передусім виокремимо документалізм, адже щоразу, коли читаємо ці описи, усвідомлюємо, що текст перебуває на межі мемуаристики та літератури. Крім того, суб'єктивність та інтимність, цілком очевидно, пов'язані з оповіддю від першої особи.

Подорожуючи Францією та Італією, Луція Раутенстраухова познайомилася з Адамом Міцкевичем, Ципріаном Норвідом та Юліаном Німцевичем, з якими й надалі підтримувала приязні взаємини. В описах подорожей літераторки, що віддзеркалюють дух часу (переважно першої половини XIX ст.), виразні нестримне прагнення до естетизму, зосередженість на художньому сприйнятті, чутливість до краси архітектури та мистецтва. Якщо навіть не надто ґрунтовно заглиблюватися в біографічні деталі авторки, то можна виявити, який великий комплекс складних і різноманітних причин мали ці подорожі. На їхній формат впливали й надзвичайно динамічний час, в якому жила літераторка-мандрівниця, й повороти її долі. Ці обидва плани Луція Раутенстраухова з легкістю поєднала у своїх творах.

Зі сторінок щоденників дізнаємося, що письменниця сприймала подорожі і як своєрідні сентиментальні вояжі. На відміну від емансипаційної мандрівки, котру зазвичай здійснювали до раніше невідомих і віддалених місць, сентиментальна була дотиком до минулого, поверненням до "коріння" й джерел, а тому мала вагоме історичне значення та біографічну цінність.

Варто зауважити про ще один аспект сприйняття подорожей, найширше репрезентований у щоденниках Луції Раутенстраухової — художньо-естетичний. Мандрівка, котру письменниця розпочала з відвідин Праги, була результатом романтичної та просвітницької версії "grandtour", згодом втіленої у твір "Міста, гори та долини" ("Miasta, góry i doliny", 1844).

Літераторка подорожувала винятково заради мистецького пошуку й естетичної насолоди, уникаючи утилітаризму. Цілі, з якими вона вирушала в мандри, цілковито впливали з її особистих вражень і міркувань. Емоційно піднесеного характеру дописам Луції частково надає й назва щоденника — "Міста, гори та долини", в якій акцентовано на елементі дороги, так само як і природи, що є одним із найважливіших романтичних мотивів. Описуючи вояжі, авторка часто змальовувала картини на контрастній основі, виділяючи характерні відмінності та репрезентуючи, так би мовити, дві панорами порівнюваних місцин. Аналізуючи манеру викладу, доходимо висновку, що її щоденник поєднує емоційний опис тривалої мандрівки мальовничими місцями та емпіричні знання про матеріальний світ разом із духовними роздумами про місце людини в реальному житті, що були характерними для середини XIX ст. Звісно, мистецькі рефлексії Луції Раутенстраухової, що синтезують досвід новизни з осмисленням ролі й місця людини загалом, також перебуватимуть на межі цих понять. Зазначені особливості щоденників багато в чому відтворюють світогляд та власні роздуми письменниці, збагачені внутрішніми емоційними переживаннями, але водночас на сторінках її творів часто стикаємося і з вигаданими історіями.

Перебуваючи в Альпах, літераторка намагалася відчутти безмежжя суворої стихії, тому частину її спогадів стилізовано так, аби якнайповніше передати враження від неймовірних і небезпечних гір, реалі-

тично відтворити ревіння вітру, темні й похмурі краєвиди. Ідилічні та ніжні пейзажі змінюють суворі та грізні, образ Альп асоціюється зі смертю, адже чимало сміливців загинули під час сходження лавин чи замерзли в недоступних долинах. Для Раутенстраухової ці гори уособлювали утаємниченість, у найвищих частинах вона побачила глибокі печери, чорні урвища, голі скелі, позбавлені будь-якої рослинності, безлюдні та незаселені райони, що вражали та жахали неймовірно страхітливими образами. Гори змальовано настільки яскраво та правдоподібно, що, здається, відчуваєш своєрідне піднесення, споглядаючи вершини, ніби спілкуєшся з ними. Розлогий опис краєвидів відзеркалює глибину почуттів від незрівнянного захоплення та задоволення. Альпійська подорож, або "італійська мандрівка", як зазначав друг Луції Раутенстраухової Казимир Кашевський, змінила й характер літераторки: "До цих пір <...> вона вважалася якоюсь емансипанткою, жінкою вільнодумних поглядів <...> відтоді ж вона стала жінкою сильно богобоязливою та благочестивою".

Роман "Еммеліна та Арнольф", підписаний криптонімом "L.***", Луція з Гедройців опублікувала 1821 р. У вступі авторка стверджувала, що це її перша літературна спроба та зазначала, що взялася до роботи над романом, коли їй виповнилося 19. Письменниця насамперед наголошувала, що її сучасники не призвичаєні сприймати та висловлювати почуття польською мовою, а отже мусять звикати. Водночас зауважувала, що намагалася також поділитися й особистим життєвим досвідом, що міг надати читачам хвилю перепочинку, слугувати попередженням для інших, а можливо, в найгіршому випадку, стати приводом для глузувань. Твір майже повністю складається з листів. У стислому вступі до читача, де, всупереч усталеній традиції подавати збірку чужих листів як автентичну кореспонденцію, Луція зауважує про своє авторство та відмовляється від реальних атрибутів листів, як-от дати й підписи, й зазначає лише географічні назви місць, з яких пишуть відправники.

Літераторка реалістично описує сучасні їй події, певним чином критикуючи салон початку XIX ст., що уособлював жадобу та марнославство. Твір є сентиментальним романом із надзвичайно складною, майже сенсаційною сюжетною лінією, в якій гіперболізовано роль почуттів.

"Еммеліна та Арнольф" — приклад типового епістолярного роману. Мова чоловіків і жінок суттєво не відрізняється, обидві статі однаково прагнуть до спілкування й пишуть схожі розлогі та емоційно насичені листи. Для авторки надзвичайно важливо оповідати про почуття рідною мовою, а не французькою, що тоді панувала в аристократичних салонах.

Луція Раутенстраухова майстерно передає повноту емоцій, що промовляють до самого серця, пропонуючи своєрідну модель для розбудови стосунків між людьми, для обміну життєвим досвідом. Письменниця наголошує, що кожна людина варта поваги, якщо вона викликає любов і прив'язаність, розуміє їх значення та глибину.

Авторка неодноразово порушує питання відданості Батьківщині та обов'язку перед нею. Еммеліна, хоча й вихована в Парижі, віддає перевагу Польщі, а не Франції.

У романі поняття "вільної волі" не має першорядного значення, не є вирішальним. Натомість фаталізм, що домінує над діями персонажів, відсуває моральні інтереси на другий план. Крім того, виразний ще один важливий аспект: література позбувається характерних дидактичних рис, а стає більш сенсаційною та зворушливою.

Луція Раутенстраухова втілює в головній героїні Еммеліні певні риси своєї особистості. Наділяючи її таким самим віком, схожим характером та стверджуючи, що спирається на власний, можливо, не завжди вдалий досвід, письменниця водночас надає героїні високу самосвідомість і знання світу.

Твір відрізняє багатство глибокого психологічного аналізу, інтонація почуттів, здатність зіставити їх з описом події (наприклад, ситуація, коли Еммеліна не зізнається навіть у листах до Софії, що закохана в Арнольфа, але відсилає його якнайдалі від Чарнолясу).

Енергійність мислення Еммеліни, її часом іронічне чи навіть вороже ставлення до салонного способу життя (наприклад, до поведінки графині А. після смерті графа С.), Луція Раутенстраухова змальовує крізь призму особистого світобачення, демонструючи власне ставлення до цих питань.

Характер і поведінка Еммеліни видаються надзвичайно яскравими й реалістичними, бо цей образ створила жінка, котра також зазнала проблем у шлюбі з чоловіком, якого вважали національним зрадником і з яким вона так і не змогла знайти порозуміння.

У 1853 р. Луція Раутенстраухова назавжди оселяється в Пулавах, поблизу Варшави, де провадила активну благодійну діяльність і займалася перекладами під псевдонімом Пауліни Мікуловської (Pauliny Mikułowskiej). Зазначимо, що під цим прізвиськом Луція видала річні календарі (1861, 1862), що побачили світ у Львові у друкарні Піллера:

— *Kalendarzyk wspomnień narodowych. Rok. I. Codziennie kartkę oderwać. Lwów, druk. K. Pillera, 1861, w 16ce, kart. nl. 367 (zadrukowanych jednostronnie). Poświęcony przez autorkę (Łucję Rautenstrauchową) młodzieży polskiej* [1];

— *Kalendarzyk. Kalendarzyk Wspomnień narodowych na rok 1862, ułożony i wydany przez Paulinę Mikułowską (Łucję Rautenstrauchową z Giedrojciów). Lwów, druk. Pillera, 1861* [2].

Після смерті сестри Кунегунди 1883 р. літераторка працювала над родинними споминами "Kunegunda z książąt Giedroyców Białopiotrowiczowa".

Останніми роками життя Луція захопилася акварельним малярством і проводила багато часу, відтворюючи на папері враження від почутого, побаченого та пережитого.

Княгиня Луція Раутенстраухова тихо відійшла у власному маєтку в Пулавах 3 травня 1886 р., залишивши для нащадків описи захопливих подорожей, романи з нотками сентименталізму, цікаві пам'ятки та

кілька рукописів, що так і не вийшли у світ. Отже, літературна спадщина польської письменниці ще чекає на ґрунтовніше вивчення.

Висновки. Західноєвропейський тип сентиментальної літератури XIX ст. здобув велику популярність, забезпечуючи потреби читачів в емоційно насичених творах. До XVIII ст. письменники здебільшого робили акцент на розумі, відокремлюючи його від почуттів, однак сентименталізм поєднав емоційні та інтелектуальні концепції настроїв. Сентиментальна проза піднесла цінність "високого почуття", використовуючи персонажів як модель для витонченого, чуттєвого

впливу. Вважалося, що спроможність виявляти емоції допомагає глибше розкрити характер і досвід та налагодити відносини у суспільній площині.

Досліджені прижиттєві видання Луції Раутенстраухової, що зберігаються у фондах ЛННБ України ім. В. Стефаніка є типовими взірцями західноєвропейської сентиментальної літератури XIX ст. Всі події у творах авторка висвітлила крізь призму особистого сприйняття, а феномен її прози полягає у привнесенні у твори жіночого досвіду, художньому осмисленні ролі жінки та утвердженні новітньої літературної концепції в тогочасному суспільстві.

Список використаної літератури

1. *Kalendarzyk wspomnień narodowych. Codziennie kartkę oderwać. Rok. I.* — Lwów : Druk. K. Pillera, 1861. — 16 kart., nl. 367.
2. *Kalendarzyk. Kalendarzyk Wspomnień narodowych na rok 1862, ułożony i wydany przez Paulinę Mikułowską (Łucję Rautenstrauchową z Giedrojców).* — Lwów : Druk. Pillera, 1861.
3. *Estreicher K. Bibliografia polska XIX stolecia.* — Vol. 4. — Kraków : Wydanie Akademii Umiejętności, 1885.
4. *Мельник-Хоха Г.* Видання іншомовної літератури XIX — середини XX ст. з фонду Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаніка: характеристика та попередній аналіз / Г. Мельник-Хоха, О. Береза // *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаніка.* — 2019. — № 11 (27). — С. 181—194.
5. *Mesjasz M.* "...te góry, co się chmurami wieńcza...". Alpejskim szlakiem Łucji z książąt Giedroyców Rautenstrauchowej / Michał Mesjasz // *Góry-Literatura-Kultura.* — 2010. — Т. 5.
6. *Ożarska M.* Łucja Rautenstrauchowa — a Tourist or a Traveller in Italy? / Magdalena Ożarska // *Časopis pro slovanskou filologii.* — 2016. — Ročník 85, sešit 2.
7. *Rautenstrauchowa Ł.* Ostatnia podróż do Francji / Ł. Rautenstrauchowa. — Lipsk : Wydanie J. N. Bobrowicza, u Briektropfa i Haerta, 1841.
8. *Rautenstrauchowa Ł.* Miasta, góry i doliny (Vols. 1—3). — Poznań : Nowa Księgarnia (czcionkami W. Deckera i Spółki, Poznań), 1844.
9. *Rautenstrauchowa Ł.* (1844). Miasta, góry i doliny (Vols. 4—5). — Poznań : Nowa Księgarnia (czcionkami W. Deckera i Spółki, Poznań), 1844.
10. *Rautenstrauchowa Ł.* Emmelina i Arnol. — Warszawa : W Drukarni Łatkiewiczza, 1821.
11. *Rautenstrauchowa Ł.* Ragana czyli Płochosć (Vols. 1). — Warszawa : Nakład i druk N. Glücksberga, 1830.
12. *Rautenstrauchowa Ł.* Wspomnienia moje o Francji. — Kraków : Nakładem i drukiem St. Gieszkowskiego, 1839.
13. *Wróblewska M.* Kobieta w podróży. Relacje XIX- i XX-wieczne na podstawie zapisków Łucji Rautenstrauchowej, Teodory Krajewskiej i Marii Dąbrowskiej / Marta Wróblewska // *Młoda Humanistyka.* — 2017. — Vol 9. — No 2.

Halyna Melnyk-Khokha, Oksana Bereza Publications of Lucja Barbara Rautenstrauchowa in the V. Stefanyk NSL of Ukraine in Lviv fund, as a sample of sentimental literature of the XIX century

Purpose of research. The main task of this work is the analysis and characteristics of the Polish writer Lucja Rautenstrauchowa's lifetime publications, which are in the collection of Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv. **The research methodology** of the writer's fictional prose includes the general analysis of the printed writings, elaboration of typology, description of provenience symbols on copies, characteristics of the proprietary inscriptions on the researched editions. **Scientific novelty.** In the process of working on the article, we conducted scientific and bibliographic research of Lucja Rautenstrauchowa's writings, analyzed prose works, researched and described the origin and proprietary inscriptions, which indicate the history of the existence and preservation of copies. The presented lifetime publications are typical samples of Western European sentimental literature of the XIX century. The figure of the novelist is interesting from the point of view of the representative of that time. **Conclusions.** The article seeks to analyze the concept of the personality of woman and woman writer of the XIX century, as well as thematic aspects of women's fiction, despite the marginalization of women's contemporary literary works. By way of example of individual writing, attention is focused on the identification of the narratrix who chose the first person narration. Lucja Rautenstrauchowa's prose is sentimental and autobiographic. All events in the writings are conveyed by the author through the prism of her personal perception. A woman writer proves her subjective, feminine perception of the world through romantic travels. The travel genre in the XIX century became one of the leading in Western European literature, and Lucja Rautenstrauchowa's prose phenomenon is to introduce her own works with the artistic perception of the role of a woman and the adoption of the latest concept in contemporary society. Thus, in the process of working on the article, we researched and revealed the biography of the writer Lucja Rautenstrauchowa, analyzed her prose and created a scientific and bibliographic description of printed publications in the collection of the Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv.

Keywords: fund; publications; women's journey; travel; emancipation; diary, sentimental literature; Lucja Rautenstrauchowa; Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv

Надійшла до редакції 11 лютого 2021 року